

Årsrapport 2016

INNHold

ORGANISASJONEN

NHO SERVICE - EN DEL AV ET STØRRE FELLESSKAP.....02

ORGANISASJONSKART.....03

MÅL OG VERDIER.....03

FORORD 04

STYRET 06

ÅRSREGNSKAP

ÅRSBERETNING FOR 2016 08

ÅRSREGNSKAP 10

NOTER TIL REGNSKAPET 14

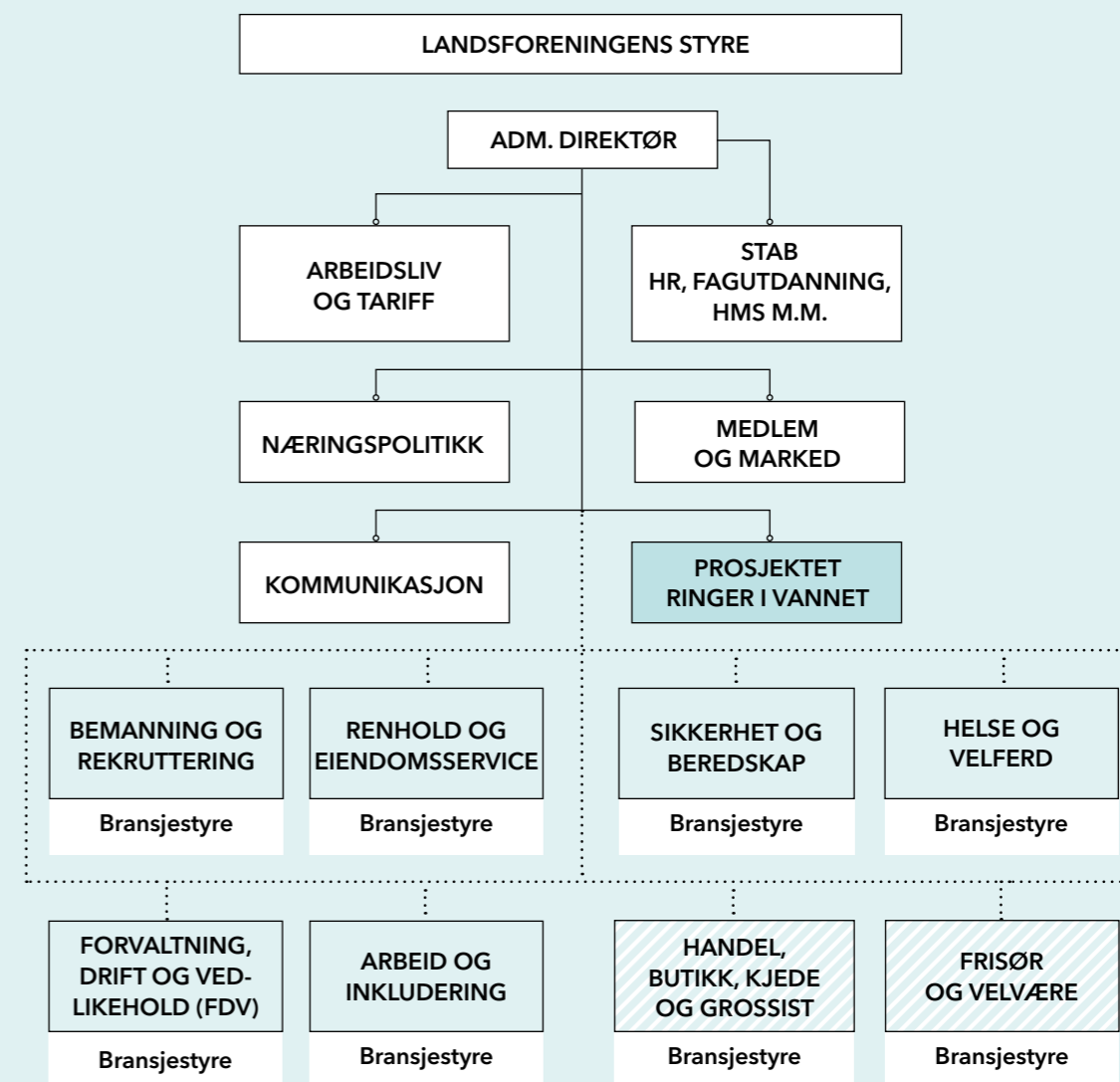
NHO SERVICE - EN DEL AV ET STØRRE FELLESSKAP

NHO Service er den største arbeidsgiverorganisasjonen for den private tjenestesektoren i Norge, og er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).

NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) er den største interesseorganisasjonen for bedrifter i Norge med ca.25.000 medlemmer og 570.000 årsverk.

17 LANDSFORENINGER
NHO Service er en av 17 landsforeninger

LOKAL EKSPERTISE
NHO har 15 regionskontorer som tilbyr deg rask service, rådgivning, møteplasser og lokal-kompetanse der du er.

MÅL OG VERDIER

VÅRT HOVEDMÅL

NHO Service skal arbeide for å gi medlemmene arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter som styrker tjenestesektoren

VÅRE VERDIER

Modig, samspillende, tilgjengelig og troverdig.

- STABSFUNKSJONER
- BRANSJER
- PROSJEKT
- ENDRINGER SOM INN-FØRES VED EN FUSJON MED NHO HANDEL

FORORD

NHO Service er en av de største landsforeningene i NHO - ikke fordi vi har størst samlet omsetning, men fordi våre medlemsbedrifter har så mange mennesker sysselsatt. I 2016 sysselsatte medlemmene over 70.000 årsverk.

Våre medlemsbedrifter i servicesektoren er veien inn i arbeidslivet for mange. Ser vi på tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) over den historiske utviklingen av sysselsatte personer i Norge, er antallet personer som jobber innen "Tjenestenæringer dominert av privat sektor" gått fra ca 600 000 i 1970, til nærmere 1,2 millioner i 2015 – altså nesten doblet fra 1970 til i dag. I samme periode gikk naturlig nok det totale antallet personer som var i jobb i Norge også opp, fra ca 1,6 millioner til 2,8 millioner, men andelen av dem som jobber innen industri, jordbruk, skogbruk og fiske er redusert fra ca 570 000 til litt over 400 000 i denne samme perioden siden 1970.

Denne betydelige trenden har gjort sitt til veksten i NHO Service. Eksisterende medlemmer har vokst, og flere bransjer har kommet til. I det vi oppsummerer året som gikk, er organisasjonen igjen i ferd med å øke antallet bransjer ved en mulig fusjon, og etablerte bransjer er i ferd med å vokse seg større.

NHO Service er til for å være drivhus både for bransjer og næringspolitikk som sikrer deres rammer, og vi har som formål å støtte og forsvare våre medlemmer både juridisk og på andre måter. Derfor skal vi ikke hvile på laurbærene, men være kritiske til eget fokus og arbeidsmåte. I 2016 hadde vi en samlet vekst i medlemsmassen på 7%. Den samlede omsetningen for våre medlemsbedrifter nådde i 2016 NOK 58,7 milliarder.

NHO Service er til for å være drivhus både for bransjer og næringspolitikk som sikrer deres rammer, og vi har som formål å støtte og forsvare våre medlemmer både juridisk og på andre måter.

Det betyr at servicesektoren i NHO fortsatt opplever vekst. Året som gikk ble året da Forvaltning, Drift og Vedlikehold (FDV, tidligere Drift) ble vår største bransjegruppering, målt etter omsetning. Det var Helse og Velferd som stod for sterkest vekst med hele 21%, riktignok fra en lavere omsetning.

NHO Service skal være en pådriver for gode rammebetingelser for seriøs drift og konkurranse på like vilkår i servicesektoren i Norge. Vi må forholde oss aktivt til den politiske dragkampen knyttet til bransjene våre. NHO Service er fortsatt inne i en periode der vi rigger oss for fremtiden, også dette må vi ruste oss for. 2017 er et omstillingsår, mens 2018 vil være et år der vi etter planen konsoliderer oss. Målsettingen vår er kontinuerlig å bygge forståelse for næringslivets bidrag til samfunnet, og å arbeide for et seriøst arbeidsliv i Norge. Når vi bidrar til å bygge tillit mellom partene i arbeidslivet gjør vi en langsiktig innsats, både for dagens medlemsbedrifter og for arbeidsklimaet i Norge.

Anne-Cecilie Kaltenborn
Adm. dir.
NHO Service

PER CHRISTIAN JOHANSEN
Styremedlem
Bemanning og Rekruttering
Centric Care AS

TOM VALEN PETERSEN
Styremedlem FDV
(Kantine Catering)
Sodexo AS

ARVE LUND
Styremedlem
Helse og Velferd
(Barn og Ungdom)
BOenheten AS

SVEN THURE ØBERG
Styremedlem
Arbeid og Inkludering
Helgeland Industrier AS

PETER WESEBERG
Nestleder
Sikkerhet og Beredskap
NOKAS Verditransport AS

KATHINKA FRIIS-MØLLER
Styremedlem
FDV (Facility Management)
Compass Group

MARTIN HOLMEN
Styremedlem
Sikkerhet og Beredskap
Securitas AS

TRUDE WESTER
Styremedlem Helse og
Velferd (hjemmetjenester)
Privat Omsorg Nord AS

DOROTHY BILLET
Vara
Sikkerhet og Beredskap
Securitas Transport
Aviation Security AS

PETTER REFSNES
Styremedlem
Arbeid og Inkludering
Origod AS

MAALFRID BRATH
Styreleder
Bemanning og
Rekruttering
Manpower AS

CHRISTIAN FREDRIK MOE
Styremedlem
Renhold og Eiendomsservice
2clean AS

TOM TOLLEFSEN
Styremedlem
Renhold og Eiendomsservice
ISS Norge AS

STYRET

ÅRSBERETNING FOR 2016

VIRKSOMHETENS ART OG HVOR DEN DRIVES

NHO Service er en landsforening for bransjene Renhold, Bemanning, Sikkerhet, Helse og Velferd, Drift av eiendommer og Arbeid & Inkludering. Foreningen er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).

Foreningen har som hovedformål å skape trygghet for den enkelte ansatte og oppdragsgiver, og sikre seriøse forhold i bransjene. Foreningen har sin beliggenhet i Middelthunsgate 27 på Majorstuen i Oslo.

RETTVISENDE OVERSIKT OVER UTVIKLING OG RESULTAT

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av foreningens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Årets overskudd på 1 720 TNOK går inn i egenkapitalen. Foreningen har en total egenkapital på 62 322 TNOK. Av dette er 28 887 TNOK Opp- og Utmidler og 33 436 TNOK foreningens egenkapital. Av totalkapitalen utgjør egenkapitalen 87,9 %.

FORSKNINGS- OG UTVIKLINGS-AKTIVITETER

Foreningen har følgende forsknings- og utviklingsaktiviteter pågående

Ringer i Vannet, Våre Veteraner, Omdømmekampanje Renhold, PIL-prosjektet Renhold, Bransjenorm for Sikkerhet, School of Management, Instruktør- og ledelse for Renhold, Høyeste Verdi, Fagbrev Byggedriftsoperatør Drift.

FORTSATT DRIFT

Årsregnskapet for 2016 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

ARBEIDSMILJØ

Foreningen har i de siste årene deltatt i NHOs medarbeiderundersøkelse PULS.

Styret er tilfreds med arbeidsmiljøet i foreningen. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2016. Organisasjonen har hatt et fravær på 4,12 % i 2016. Av totalt 6666,3 arbeidsdager var sykefraværet 274,6 dager.

LIKESTILLING

Foreningen har hatt 34 ansatte, 18 menn og 16 kvinner. (Arbeid & Inkludering har hatt 9 ansatte, 5 menn og 4 kvinner.

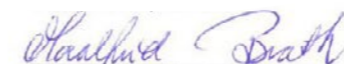
De har eget regnskap og personalkostnader og sykefravær for Arbeid & Inkludering vises ikke i NHO Service' regnskap.)

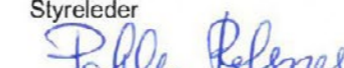
Styret i NHO Service har bestått av 3 kvinner og 9 menn. I tillegg har 5 kvinner og 4 menn vært vara medlemmer. Styret har ut fra en vurdering av antall ansatte og stillingskategorier ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling.

YTRE MILJØ

Foreningen forurensrer ikke det ytre miljø.

Oslo, 25. April 2017

Maalfrid Brath
Styreleder

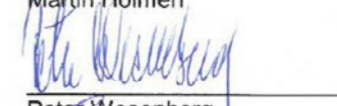

Petter Refsnes

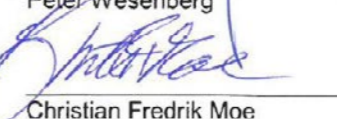

Tom Tollefsen

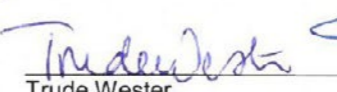

Kathinka Friis-Møller

Anne Cecilie Kaltenborn
Adm. Direktør

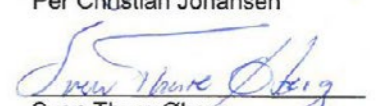

Martin Holmen

Peter Wesenberg

Christian Fredrik Moe

Trude Wester

Per Christian Johansen

Sven Thure Øberg

Arve Lund

Tom Valen Pettersen

RESULTATRAPPORT

(Alle beløp i hele 1.000 kr)

	Noter	2016	2015
		Regnskap	Regnskap
INNETEKTER			
Bransjeavgift bransjene		7 189	7 271
Kontingent/Serviceavgift NHO Service		27 733	25 527
Salgsinntekter		358	279
Konferanse- og kursinntekter		637	892
Prosjektinntekter		7 136	3 692
Diverse inntekter/refusjoner		2 231	2 489
Tilskudd fra NHOs AMF		500	500
Tilskudd fra Opp/Ut		7 397	7 265
Leieinntekter og refusjoner		347	202
SUM INNETEKTER		53 527	48 115
PERSONALKOSTNADER			
Lønn og sosiale kostnader	3	32 160	29 993
SUM PERSONALKOSTNADER		32 160	29 993
ADMINISTRASJONSKOSTNADER			
Avskr. på driftsmidler	2	169	141
Husleie og kostnader vedr. lokaler		2 944	2 122
Anskaffelser IT/maskiner/inventar		350	603
Rep. og vedlikehold bygninger/maskiner		353	152
Honorar/kjøp av tjenester	4	7 803	6 934
Andre kontorkostnader (telefon, aviser, porto)		910	1 067
Møter - internt		365	154
Bilkostnader		44	46
Reisekostnader		1 774	1 482
Info-materiell/annonser		2 153	752
Møter og representasjon		2 292	1 978
Kontingenter og gaver		467	573
Forsikring-/garanti-servicekostnader		531	475
Andre kostnader (styre/møter)		1 009	954
Tap på fordringer		582	193
Bidrag/støtter		1 110	878
SUM ADMINISTRASJONSKOSTNADER		22 856	18 502
SUM DRIFTSKOSTNADER		55 016	48 495
DRIFTSRESULTAT		-1 489	-380

	Noter	2016	2015
		Regnskap	Regnskap
FINANSINNETEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter		3 215	1 139
Finanskostnader		6	5
NETTO FINANSPOSTER		3 209	1 134
RESULTAT FØR SKATT			
		1 720	754
Skattekostnad	8	0	0
RESULTAT ETTER SKATT		1 720	754

Disponering av årsresultatet på 1.720 TNOK vises i note 5.

Opp & Ut har underskudd på 499 TNOK.

NHO Service og bransjeregnskaper har overskudd på 2.219 TNOK.

BALANSE

(Alle beløp i hele 1.000 kr)

EIENDELER	Noter	2016	2015
		Regnskap	Regnskap
ANLEGGSMIDLER			
Transportmidler, inventar, maskiner ol.	2	247	416
SUM ANLEGGSMIDLER		247	416
OMLØPSMIDLER			
NHO-SP kundefordringer		403	1 030
Forskuddsbet. kostnader / påløpne inntekter		1 457	1 469
Markedsbaserte obligasjoner/fondsplassering		45 785	42 716
Bankinnskudd	1	23 040	22 785
SUM OMLØPSMIDLER		70 685	68 000
SUM EIENDELER		70 933	68 416
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Egenkapital Opp & Ut	5	27 950	28 071
Annen egenkapital	5	34 372	32 531
SUM EGENKAPITAL		62 322	60 602
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		2 932	2 662
Skattetrekk og andre trekk		1 207	1 232
Skyldig offentlige avgifter		783	517
Annen kortsiktig gjeld	6	3 689	3 403
SUM KORTSIKTIG GJELD		8 610	7 814
SUM GJELD		8 610	7 814
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		70 933	68 416

Oslo, 31. desember 2016
25. april 2017

Maalfrid Brath
styreleder

Christian Fredrik Moe

Per Christian Johansen

Arve Lund

Peter Wesenberg

Petter Refsnæs

Martin Holmen

Tom Valen Pettersen

Anne-Cecilie Kaltenborn
adm.dir

Tom Tollefsen

Sven Thure Øberg

Trude Wester

Kathinka Friis-Møller

NOTER TIL REGNSKAPET

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

FORTSATT DRIFT

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om at fortsatt drift er tilstede.

DRIFTSINNTEKTER

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet.

Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

En overveiende del av inntektene er serviceavgift som opptjenes og periodiseres per kalenderår.

Inntektsføring skjer hver uke på bakgrunn av utfakturering foretatt av NHO ServicePartner.

OMLØPSMIDLER/KORTSIKTIG GJELD

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

FINANSIELLE EIENDELER

Finansielle eiendeler er klassifisert som omløpsmidler og vurderes til virkelig verdi.

Avkastning resultatføres som finansinntekt.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

SKATT

Foreningen er skattepliktig for de avdelinger som vedrører serviceavgift for 2016. Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og for lite avsatt skatt forrige regnskapsår. Utsatt skatt er beregnet med 24% på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført. Utsatt skattefordel balanseføres ikke i henhold til unntaksregelen for små foretak.

SERVICEAVGIFT

Servicekontoret fakturerer serviceavgift til medlemmene med tillegg av merverdiavgift, er følgelig registrert i merverdiavgiftsmanntallet, og krever fradrag for inngående merverdiavgift.

NOTE 1 BANKINNSKUDD

(Alle beløp i hele 1.000 kr)

	2016	2015
Frie Bankinnskudd	21 832	21 492
Bundne Skattetrekkmidler	1 207	1 293
SUM	23 039	22 785

NOTE 2 ANLEGGSMIDLER /AVSKRIVNINGER

(Alle beløp i hele 1.000 kr)

	2016	2015
TRANSPORTMIDLER/INVENTAR		
Anskaffelseskost 01.01	706	591
Tilgang	0	115
ANSKAFFELSESKOST 31.12	706	706
Akkumulerte avskrivninger 01.01	290	149
Årets avskrivninger	169	141
AKKUMULERTE AVSKRIVNINGER 31.12	459	290
BALANSEFØRT VERDI PER 31.12.	247	416

Økonomisk levetid	5 år	5 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

NOTE 3 PERSONALKOSTNADER

(Alle beløp i hele 1.000 kr)

	2016	2015
Lønn	23 582	22 743
Arbeidsgiveravgift	3 726	3 510
Pensjonskostnader	2 364	2 870
Andre lønnsrelaterte ytelser	2 372	720
SUM	32 044	29 843
Utdannelse, kurs ansatte	116	150
TOTALE PERSONALKOSTNADER	32 160	29 993
Antall årsverk	26	28
YTELSESGODTGJØRELSE TIL DAGLIG LEDER OG STYRET		
Lønn/Feriepenger, Furulund 1/1 - 31/8 og Kaltenborn 1/9 - 31/12	1 788	1 916
Naturalytelse	120	274
Pensjonspremie	256	361
SUM	2 164	2 551

Det er ikke inngått avtale om vederlag ved opphør av arbeidsforhold med daglig leder.

Foretaket har pensjonsordning som oppfylder kravene etter denne loven.

Det er ikke utbetalt honorar til styret i 2016.

NHO Service har sin kollektive pensjonsordning i NHOs pensjonskasse mens den innskuddsbaserte pensjonsordningen mens den innskuddsbaserte pensjonsordningen er organisert i Storebrand. Utgiftene er kostnadsført under personalkostnader.

PENSJONSKOSTNADER

Foretaket er pliktig å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon.

NOTE 4 REVISJON

(Alle beløp i hele 1.000 kr)

	2016	2015
Revisjonshonorar, inkl mva	51	93
Revisjonsbistand, inkl mva	0	8
SUM	51	102

NOTE 5 EGENKAPITAL/ÅRETS ENDRING I EK

(Alle beløp i hele 1.000 kr)

	EK 31.12.2015	2016	EK 31.12.2016
OPP & UT EGENKAPITAL:			
Drift	4 049	-708	3 341
Renholdsbransjen	10 503	751	11 254
Sikkerhetsbransjen	184	-184	0
Helse og Velferd	533	-324	209
Bemanningsbransjen	2 105	34	2 139
SUM OPP & UT EGENKAPITAL, BRANSJER	17 374	-431	16 943
NHO Service	10 697	310	11 007
SUM OPP & UT EGENKAPITAL	28 071	-121	27 950
ANNEN EGENKAPITAL:			
Drift	-224	224	0
Renholdsbransjen	9 786	-1 738	8 048
Sikkerhetsbransjen	13	-736	-723
Sikker Vakt	91	-5	86
Helse og Velferd	-226	1 223	997
Bemanningsbransjen	4 707	247	4 954
SUM EGENKAPITAL, BRANSJER	14 147	-785	13 362
NHO Service	18 384	2 626	21 010
SUM ANNEN EGENKAPITAL	32 531	1 841	34 372
SUM EGENKAPITAL	60 602	1 720	62 322

NOTE 6 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

(Alle beløp i hele 1.000 kr)

	2016	2015
Skyldige feriepenger	2 577	2 264
Trygg mat	200	0
Mellomregning Attføringsbedriftene	0	421
Mellomregning NHO ServicePartner	876	646
Påløpt kostnad/forskuddsbetalt inntekt	36	73
SUM ANNEN KORTSIKTIG GJELD	3 689	3 404

NOTE 7
NHO SERVICE - SERVICEVIRKSOMHET

(Alle beløp i hele 1.000 kr)

	2016	2015
INNETEKTER		
Serviceavgift	28 123	26 619
Andre inntekter	2 013	7 406
SUM INNETEKTER	30 136	34 025
KOSTNADER		
Personalkostnader	16 844	21 924
Avskr. på driftsmidler	53	0
Husleie og kostnader vedr. lokaler	1 793	1 611
Anskaffelser IT/maskiner/inventar	207	334
Rep. og vedlikehold bygninger/maskiner	268	118
Honorar/kjøp av tjenester	6 213	5 729
Andre kontorkostnader (telefon, aviser, porto)	591	711
Møter - internt	213	108
Bilkostnader	33	31
Reisekostnader	738	624
Info-materiell/annonse/representasjon	2 016	513
Kontingenter og gaver	417	471
Møter, arrangement, kurs, konferanser	1 649	1 323
Forsikring-/garanti-servicekostnader	522	464
Andre kostnader (styre/møter)	904	625
Tap på fordringer	485	158
Bidrag/støtter	-967	569
SUM KOSTNADER	31 981	35 315
Netto finansposter	3 144	965
RESULTAT	1 299	-324

NOTE 8
PERIODENS SKATTEKOSTNAD FORDELER SEG PÅ:

(Alle beløp i hele 1.000 kr)

	2016	2015
PERIODENS SKATTEKOSTNAD FORDELER SEG PÅ:		
Betalbar skatt	0	0
For lite avsatt skatt tidligere år	0	0
Endring utsatt skatt	0	0
SUM SKATTEKOSTNAD	0	0
BEREGNING AV ÅRETS SKATTEGRUNNLAG		
Resultat før skattekostnad *)	1 299	-324
Permanente forskjeller	-1 290	-1 258
ÅRETS SKATTEGRUNNLAG	9	-1 582
OVERSIKT OVER MIDLERTIDIGE FORSKJELLER		
Anleggsmidler	0	0
Omløpsmidler	0	0
Kundefordringer	0	0
Underskudd til fremføring	9 707	9 716
SUM	9 707	9 716
Utsatt skattefordel (-)/utsatt skatt	2 330	2 429
UTSATT SKATTEFORDEL	24 %	25 %

Utsatt skattefordel er ikke balanseført i henhold til unntaksregelen for små foretak. Resultat før skattekostnad gjelder underskudd på den skattepliktige delen av virksomheten. Foreningen er skattepliktig for de avdelinger som vedrører serviceavgift.

REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i NHO Service

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert NHO Services årsregnskap som viser et overskudd på kr 1 720 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Uavhengig revisors beretning - 2016 - NHO Service

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvise bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har

(2)

Uavhengig revisors beretning - 2016 - NHO Service

avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 25. april 2017
PricewaterhouseCoopers AS

Rita Granlund
Statsautorisert revisor

(3)

